

WAT & HOE

TAALGIDS

- Uitspraak
 - Ontmoetingen
 - Eten & uitgaan
 - Onderweg
 - Overnachten
 - Gezondheid
 - Woordenlijsten
- Nederlands - Turks
Turks - Nederlands

TURKS

**WAT
& HOE**

TAALGIDS

Vertaling
Meral Nijenhuis

Aanvullingen en correcties
TCI Translations
www.tcitranslations.com

TURKS

Wat & Hoe: wat anders!?

Wat & Hoe maakt deel uit van Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen
www.kosmosuitgevers.nl

Leverbaar in de serie Wat & Hoe:

- Wat & Hoe Reisgidsen
- Wat & Hoe Onderweg
- Wat & Hoe Select
- Wat & Hoe Taalgidsen

Kijk voor meer informatie op:

www.watenhoe.nl

33e druk, 2014

© Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Technische realisatie en productie: LINE UP boek en media bv

Omslagontwerp: De Weijer Design BNO bv, Baarn

Vormgeving: The Enschedé Font Foundry

Illustraties: Monique van den Hout

ISBN 978 90 215 5473 0

NUR 507

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave. Wij zouden het zeer waarderen wanneer u geconstateerde onjuistheden ons wilt doorgeven, zodat wij hiermee rekening kunnen houden bij een volgende druk. Uw opmerkingen kunt u zenden aan: info@watenhoe.nl

Inhoud

Woord vooraf 6

- 1 Handig om te weten... 7**
 - 1.1 Beknopte grammatica 7
 - 1.2 Uitspraak 13
 - 1.3 Handige rijtjes 14
 - 1.4 Datum, tijd en getallen 20
 - 1.5 Persoonlijke gegevens 27

- 2 Praktische zaken 30**
 - 2.1 Bank 30
 - 2.2 Post 31
 - 2.3 Telefoon 32
 - 2.4 Internet 36
 - 2.5 Foto en video 37
 - 2.6 Het weer 39
 - 2.7 Veiligheid 41

- 3 Ontmoetingen 43**
 - 3.1 Algemeen 43
 - 3.2 Iemand aanspreken 44
 - 3.3 Zich voorstellen 46
 - 3.4 Elkaar begrijpen 52
 - 3.5 Hobby's 53
 - 3.6 Een mening geven 54
 - 3.7 Een compliment geven 56
 - 3.8 Iets aanbieden 56
 - 3.9 Uitnodigen 57
 - 3.10 Iets afspreken 58
 - 3.11 Iemand versieren 59
 - 3.12 Afscheid nemen 61

- 4 Onderweg 65**
 - 4.1 De weg vragen 65
 - 4.2 Douane 68
 - 4.3 Bagage 70
 - 4.4 De auto 71
 - 4.5 Verkeersborden 71
 - 4.6 Het benzinestation 72
 - 4.7 Pech en reparaties 73

- 4.8 De fiets 77
- 4.9 Vervoermiddel huren 78
- 4.10 Liften 82
- 4.11 Inlichtingen 83
- 4.12 Openbaar vervoer 85

- 5 Overnachten 94**
 - 5.1 Accommodatie zoeken 94
 - 5.2 Bij de receptie 95
 - 5.3 Kamperen 96
 - 5.4 Hotel/appartement/huisje 100
 - 5.5 Klachten 103
 - 5.6 Vertrek 104

- 6 Eropuit 106**
 - 6.1 Bezienswaardigheden 106
 - 6.2 Sport en recreatie 109
 - 6.3 Aan het water 110
 - 6.4 In de sneeuw 113
 - 6.5 Wandelen en bergbeklimmen 114
 - 6.6 Fitness en wellness 115

- 7 Winkelen 117**
 - 7.1 Algemeen 118
 - 7.2 Levensmiddelen 120
 - 7.3 Kleding en schoenen 121
 - 7.4 Kapper 123
 - 7.5 Afrekenen 125

- 8 Eten en uitgaan 127**
 - 8.1 In het restaurant 127
 - 8.2 Bestellen 128
 - 8.3 Klachten 137
 - 8.4 Afrekenen 138
 - 8.5 Uitgaan 139
 - 8.6 Kaartjes reserveren 141

- 9 Gezondheid 143**
 - 9.1 De dokter roepen 143
 - 9.2 Klachten van de patiënt 143
 - 9.3 Het consult 145
 - 9.4 Recept en voorschriften 152
 - 9.5 De tandarts 153

10	In moeilijkheden	155
10.1	Om hulp vragen	155
10.2	Ongelukken	156
10.3	Er is iemand vermist	158
10.4	Verlies en diefstal	159
10.5	Aanranding	160
10.6	De politie	161

	Woordenlijsten	163
	Nederlands – Turks	163
	Turks – Nederlands	216

Woord vooraf

Deze volledig herziene editie van de vertrouwde *Wat & Hoe Turks* is weer flink verbeterd. De hele tekst is ingrijpend gewijzigd en aangepast aan de moderne toerist. U kunt nu bijvoorbeeld vragen of er draadloos internet is, een telefoonoplader lenen of informeren hoe u uw foto's op een USB-stick kunt zetten. Achter in de gids is een 'omgekeerde' woordenlijst opgenomen. Hierin kunt u heel eenvoudig een onbekend woord op de menukaart, op een verkeersbord of bij de bushalte opzoeken. En natuurlijk kan uw gesprekspartner snel aanwijzen wat hij bedoelt. In veel hoofdstukjes is ook een alfabetische lijst van termen opgenomen.

Dankzij de vernieuwde vormgeving biedt deze taalgids u nog beter uitkomst in verschillende situaties. Met de gids in de hand zult u er zeker in slagen om duidelijk te maken wat u bedoelt. Met de duidelijke zinnenlijst zult u in de meest voorkomende gevallen een eenvoudig gesprek kunnen voeren. Per situatie vindt u een groot aantal mogelijke antwoorden (met de Nederlandse vertaling), die u aan uw gesprekspartner kunt voorleggen.

Bovendien kunt u, aan de hand van de beknopte grammatica, deze gids ook gebruiken als een eerste hulpmiddel bij het leren van het Turks. Ook kunt u met behulp van de woordenlijst achterin gemakkelijk eigen zinnen maken.

Wat & Hoe-taalgidsen zijn er in de volgende talen:

Afrikaans	Fries	Roemeens
Arabisch	Grieks	Russisch
Braziliaans	Hebreeuws	Slowaaks
Bulgaars	Hongaars	Spaans
Catalaans	Indonesisch	Thai
Chinees Mandarijn	Italiaans	Tsjechisch
Deens	Japans	Turks
Duits	Kroatisch	Vietnamees
Engels	Noors	Zweeds
Fins	Pools	
Frans	Portugees	

Deze *Wat & Hoe*-taalgidsen zijn ook als app verkrijgbaar:

Duits	Frans	Spaans
Engels	Italiaans	

1 Handig om te weten...

1.1 Beknopte grammatica

Het Turks behoort tot de Altaïsche talengroep. Vocaalharmonie en agglutinatie kenmerken het Turks. Met agglutinatie wil men zeggen dat een ontelbaar aantal nieuwe woorden kan worden geproduceerd door aan werkwoordsstammen of aan woorden achtervoegsels toe te voegen.

■ Wet van de grote vocaalharmonie

Als in de eerste lettergreep van een woord een achterklinker voorkomt, dan moeten de klinkers in de volgende lettergrepen van dat woord ook achterklinkers zijn. a, ı, u, en o zijn achterklinkers.

sa-kız

oğ-lan

ku-yum-cu

Als in de eerste lettergreep van een woord een voorklinker voorkomt, dan moeten de klinkers in de volgende lettergreep van dat woord ook voorklinkers zijn. e, i, ü, en ö zijn voorklinkers.

bi-let

yük-sek

kö-mür

Beide wetten gelden ook bij uitbreiding van woorden met achtervoegsels.

kı-zak-lar

yük-sek-lik

Er zijn ook woorden en achtervoegsels die niet aan de wet van de grote vocaalharmonie gehoorzamen, bv. *hangı, lira, -yor*.

■ Wet van de kleine vocaalharmonie

Als in de eerste lettergreep van een woord een ongeronde klinker voorkomt, dan moeten de klinkers in de volgende lettergrepen ook ongerond zijn. a, e, ı, i zijn ongerond.

kı-ta

in-ce

pan-car

Als in de eerste lettergreep van een woord een ronde klinker voorkomt, dan moeten de klinkers in de volgende lettergrepen of gesloten-rond (u, ü) of open-ongerond (a, e) zijn.

ko-yun
gö-nül
kuk-la
tü-tün

Er zijn ook woorden en achtervoegsels die niet aan de wet van de kleine vocaalharmonie gehoorzamen, bv. *yağmur*, *radio*, *-yor*.

	ong rond		rond	
	open	gesloten	open	gesloten
achter	a	ı	o	u
voor	e	i	ö	ü

■ Het geslacht

Het Nederlands kent mannelijke, vrouwelijke en onzijdige zelfstandige naamwoorden. Voor mannelijke en vrouwelijke woorden gebruikt men het lidwoord ‘de’ en voor onzijdige woorden het lidwoord ‘het’. Het Turks maakt geen grammaticaal onderscheid tussen de geslachten. Het geslacht wordt weergegeven door middel van een geslachtsaanduidend woord zoals *kadın* (vrouw), *erkek* (man), *kız* (meisje) en *dişi* (wijfje, alleen bij dieren). Het geslachtsaanduidend woord komt voor het zelfstandig naamwoord.

kız arkadaş (vriendin)
erkek arkadaş (vriend)

■ Het lidwoord

Het Turks kent geen bepaald lidwoord. Het woord *keci* betekent zowel katten (categorieaanduidend) als de kat. Het Turks kent wel een onbepaald lidwoord, namelijk *bir* (een), bv. *bir keci* (een kat).

■ Meervoudsvorming

Om van een zelfstandig naamwoord meervoud te kunnen maken gebruikt men de achtervoegsels *-ler* of *-lar*. Deze achtervoegsels gehoorzamen de wet van de grote vocaalharmonie.

arkadaş-lar (vrienden)
bilet-ler (kaartjes)

1.4 Datum, tijd en getallen

■ Vandaag of morgen?

Welke dag is het vandaag?

Bugün günlerden ne?

boeğün günlerden ne?

Vandaag is het maandag

Bugün günlerden Pazartesi

boeğün günlerden pazartesi

Morgen is het dinsdag

Yarın günlerden Salı

jarən günlerden salı

Overmorgen is het woensdag

Öbür gün günlerden Çarşamba

eubur gün günlerden tsjarsjamba

Gisteren was het donderdag

Dün günlerden Perşembeydi

dun günlerden persjembejdı

Eergisteren was het vrijdag

Evvelki gün günlerden Cumaydı

evvelkie gün günlerden djoemajda

Is het vandaag zaterdag?

Bugün günlerden Cumartesi mi?

boeğün günlerden djoemartesi mie?

We vertrekken aanstaande zondag

Önümüzdeki Pazar günü yola çıkıyoruz

eunumuzdekie pazar günü jola tsjəkəjoroəz

in januari

Ocakta

odjakta

sinds februari

Şubattan beri

sjoebattan beri

maart

Mart

mart

april

Nisan

niesan

mei

Mayıs

majəs

juni

Haziran

hazieran

juli

Temmuz

temmoez

augustus

Ağustos

aRoestos

september

Eylül

ejlul

oktober

Ekim

ekiem

november

Kasım

kasəm

december

Aralık

aralək

in de lente

ilkbaharda

ielkbaharda

in de zomer

yazın

jazən

in de herfst

sonbaharda

sonbaharda

in de winter

kışın

kəsjən

de 21e eeuw

yirmi birinci yüzyıl

jiermi bierindji juzjəl

De hoeveelste is het vandaag?

Bugün ayın kaççı?

boeğün ajən katsjə?

Vandaag is het de 24e

Bugün ayın 24'ü

boeğün ajən jiermi deurdu

's morgens

sabah

sabah

's middags

öğlen

euRlen

4.4 De auto

Zie ook de afbeelding op pagina 75.

Mag ik hier parkeren?

Buraya park edebilir miyim?
boeraja park edebielier miejiem?

Kan ik hier geld wisselen voor de parkeerautomaat?

Parketre için burada para bozdurabilir miyim?
parketre ietsjien boerada para bozdoerabelier miejiem?

Hoe hard mag ik hier rijden?

Burada hangi hızla sürebilirim?
boerada hanğie həzla surebielieriem

4.5 Verkeersborden

ana yol	voorrangsweg
asgari hız sonu	einde snelheidsbeperking
azami hız	maximumsnelheid
bekleme yasağı	wachtverbod
bisiklet sürücüleri	fietsers
bölünmüş karayolu	tweebaansweg met gescheiden rijbanen
çakıl taşları	steenslag
çıkış	uitgang
çıkış yeri	uitrit (afrit)
çıkış yerini serbest bırakın	uitrit vrijlaten
çıkılmaz yol	doodlopende weg
daralan kaplama	wegversmalling
diğer şeridi kullanın	gebruik andere rijbaan
diğer yönler	andere richtingen
doğru hatta gitmek	voorsorteren
eğim	helling
fabrika çıkışı	fabrieksuitgang
farlarınızı yakın	ontsteek uw lichten
gevşek malzemeli zemin	slecht wegdek
gevşek şev	vallend gesteente
girmek yasaktır	inrijden verboden
H (hastane)	ziekenhuis
her yön	alle richtingen
hız azalt	verminder snelheid
hız azaltın	snelheid verminderen
karayolu dışı park yeri	parkeerplaats (langs de autoweg)
karşıdan gelen taşıtlar	tegenliggers

Woordenlijst

Nederlands – Turks

Deze woordenlijst is bedoeld als aanvulling op de hoofdstukjes hiervoor. De nummers achter het woord verwijzen naar de paragraaf met de belangrijkste zinnen waarin u deze woorden kunt gebruiken. In een aantal gevallen kunt u woorden die in deze lijst ontbreken elders in het boekje vinden, namelijk bij de illustraties van de auto, de fiets, de tent en het menselijk lichaam. Veel etenswaren kunt u vinden in de Turks-Nederlandse lijst in 8.2.

De volgende afkortingen zijn gebruikt: bn = bijvoeglijk naamwoord, bw = bijwoord, ww = werkwoord, zn = zelfstandig naamwoord.

A

- aanbevelen 8.2 **tavsiye etmek** *tavsiye etmek*
 aanbieden 3.8 **ikram etmek** *iekram etmek*
 aanbieding **teklif** *teklief*
 aangebrand **yanık** *janak*
 aangenaam 3.3 **hoş** *hosj*
 aangetekend 2.2 **iadeli, taahhütlü** *ieadeli taahhutlu*
 aangeven (bij douane) **beyanda bulunmak** *bejanda boeloenmak*
 aanhangwagen **römork** *reumork*
 aankomen **varmak** *warmak*
 aankomsttijd **varış zamanı** *warışj zamanə*
 aanranding **sarkıntılık** *sarkantələk*
 aanrijding **kaza** *kaza*
 aansteker **çakmak** *tsjakmak*
 aantrekkelijk **çekici** *tsjekiedjie*
 aanwezig 2.3 **mevcut** *mewdjoet*
 aanwijzen 3.4, 4.1, 6.1, 7.3 **göstermek** *geustermek*
 aardappel **patates** *patates*
 aardbeien 8.2 **çilek** *tsjielek*
 aarde (grond) **toprak** *toprak*
 aardewerk **çömlek** *tsjeumlek*
 aardig **iyi** *ieji*
 abonnement 4.12, 6.4 **abonelik** *aboneliək*
 accommodatie 5.1 **konaklama** *konaklama*
 accu 2.5, 4.4 **akümülatör** *akumulateur*
 acculader **akü şarj aleti** *aku şarzj aletie*
 achter 4.1 **arka** *arka*
 achterhoofd 9.2 **arka kafa** *arka kafa*

- achterin 4.12 **arkada** *arkada*
 achterlicht 4.4, 4.7, 4.8 **arka lamba** *arka lamba*
 achternaam 1.5 **soyadi** *sojada*
 achteruitkijkspiegel 4.4 **dikiz aynası** *diekiez ajnasə*
 achteruitrijden (auto) **geri geri gitmek** *geri geri ğietmek*
 adapter **uyarlayıcı** *oejarlajədjə*
 ader **damar** *damar*
 adres 1.5, 3.12, 4.12, 5.1, 5.6, 6.6 **adres** *adres*
 advies **öneri, tavsiye** *eumeri, tawsieje*
 advocaat (jur.) 10.6 **avukat** *awoekət*
 afdeling 7.1 **reyon, bölüm** *rejon, beulum*
 afdingen **pazarlık yapmak** *pazarlık japmak*
 afdruk **nüsha** *nusha*
 afdrukken (foto) 2.5 **basmak** *basmak*
 afgesloten (rijweg) 4.5 **kapalı** *kapalə*
 afrekenen 5.6, 7.5 **hesabı ödemek** *hesabə eudemək*
 afscheid **veda** *weda*
 afscheiding (med.) **akıntı** *akəntə*
 afschuwelijk 3.6 **ığrenç** *ieRrentsj*
 afspraak (bij arts) 3.9, 7.4, 9.1, 9.3, 9.5 **randevu** *randewoe*
 afspraak maken (bij arts) 7.4, 9.3, 9.5 **randevu almak** *randewoe almak*
 afspraakje **randevu** *randewoe*
 afspreken (ontmoeten) 3.10 **buluşmak** *boeloesjmak*
 afspreken (overeenkomen) 3.10 **sözleşmek** *seuzlesjmek*
 afstand **mesafe** *mesafe*
 aftershave **tıraş losyonu** *təraşj los-jonoe*
 aftersun **güneş sonrası** *ğunesj sonrasə*
 afval 1.3 **çöp** *tsjeup*
 agent 10.5 **polis memuru** *polies memoeroe*
 aids 3.11 **aids hastalığı** *ejds hastaləRə*
 airbag 4.4 **hava yastığı** *hawə jastəRə*
 airconditioning 4.9, 5.4 **havalandırma cihazı** *hawalandərmə djiehazə*
 akkoord **tamam** *tamam*
 alarm **alarm** *alarm*
 alarmnummer 10.1 **alarm numarası** *alarm noemarasə*
 alcohol 3.8 **alkol** *alkol*
 alcoholvrij **alkolsüz** *alkolsuz*
 allebei **her ikisi** *her iekiesi*
 alleen (in je eentje) 2.7, 3.2, 3.3, 3.11, 6.3, 8.6 **yalnız (tek başına)** *jəlnəz (tek basjəmə)*
 allergisch zijn **alerjisi olmak** *alerzjiesie olm ak*
 alles 3.12, 8.4, 8.6, 10.6 **her şey** *her sjej*
 all-in **her şey dahil** *her sjej dahiəl*
 alstublieft (antwoord) 7.5 **buyurun** *boejoeroen*
 alstublieft (vragend) 7.5 **lütfen** *lutfen*
 altijd 2.6 **her zaman** *her zaman*
 alvleesklier 9.3 **pankreas** *pankreas*

Woordenlijst

Turks – Nederlands

In een aantal gevallen kunt u woorden die in deze lijst ontbreken elders in deze taalgids vinden, namelijk bij de illustraties van de auto, de fiets, de tent en het menselijk lichaam. Veel etenswaren kunt u vinden in de Turks-Nederlandse lijst in 8.2.

De volgende afkortingen zijn gebruikt: bn = bijvoeglijk naamwoord, bw = bijwoord, ww = werkwoord, zn = zelfstandig naamwoord.

-de, -da bij, aan boord
-ebilir, -abilir mogen
(toestemming hebben)

A

abla zus
abonelik abonnement
abonman, (haftalık -)
weekabonnement
abse zweer
acelesi olmak haast hebben
acı bitter, pikant, scherp
acil dringend, spoed
acil çıkış nooduitgang
acil fren noodrem
aç olmak honger hebben
açık open
açıklamak uitleggen
açılış saatleri openingstijden
açmak openen
ad (voor)naam
ada eiland
adet görmek ongesteld zijn
adet kanaması menstruatie
adres adres
ağ netwerk
ağ voltajı netspanning
ağır zwaar
ağırlık gewicht
ağız mond
ağlamak huilen

ağrı pijn
ağrı kesici pijnstiller
ahçı kok
aids hastalığı aids
aile familie, gezin
akciğer long
akıntı afscheiding (med.), stroming
akraba familie (verwanten)
akrep schorpioen
akşam ('s) avonds (tot 21 uur)
akşam yemeği avondeten, diner
akşam yemeği yemek dineren
aktarmalı uçuş tussenlanding
akü şarj aleti acculader
akü şarj kablosu startkabels
akümülatör accu
alabalık forel
alarm alarm
alarm numarası alarmnummer
alçak laag
alçalma eb
alerjisi olmak allergisch zijn
alın voorhoofd
alındı makbuzu ontvangstbewijs
alış veriş yapmak boodschappen
doen
alışveriş merkezi winkelcentrum
alışveriş sokağı winkelstraat
alkol alcohol
alkollü içki drankje (alcohol),
sterkedrank
alkollü içki dükkânı slijterij

TURKS

De beste tolk voor op reis

Vlot de rekening vragen op een terrasje?

Een gesprekje aanknopen?

Met deze taalgids kom je altijd uit je woorden.

- Ruim 4000 woorden & zinnen
- Woordenlijst Nederlands - Turks
- Woordenlijst Turks - Nederlands
- Duidelijke aanwijzingen voor uitspraak

■ De meest gebruikte zinnen op vakantie

Ik ben ...	Ben ...	<i>ben...</i>
Waar is het toilet?	Tuvalet nerede?	<i>tuvalet nerede?</i>
Hoeveel kost dit?	Bunun fiyatı ne kadar?	<i>boenoen fiejat ne kadar?</i>
Het eten is heerlijk!	Nefis!	<i>nefiş!</i>
De rekening, a.u.b.?	Hesap lütfen?	<i>hesap lutfen</i>
Waar is ...?	... nerede?	<i>... nerede?</i>

■ Altijd handig

Goedendag	Merhaba	<i>merhaba</i>
Tot ziens	Güle güle	<i>güle güle</i>
Ja, graag	Evet, lütfen	<i>ewet, lutfen</i>
Nee, dank u wel	Hayır, teşekkür ederim	<i>hajar tesjekkür ederiem</i>
Akkoord	Tamam	<i>tamam</i>
Sorry	Özür dilerim	<i>euzür dieleriem</i>
Misschien	Belki	<i>belki</i>
Links	Sol	<i>sol</i>
Rechts	Sağ	<i>saR</i>

■ Getallen

1 bir	<i>bier</i>	6 altı	<i>altı</i>
2 iki	<i>ieki</i>	7 yedi	<i>jedi</i>
3 üç	<i>utsj</i>	8 sekiz	<i>sekiez</i>
4 dört	<i>deurt</i>	9 dokuz	<i>dokoez</i>
5 beş	<i>besj</i>	10 on	<i>on</i>

NUR 507

